

Szanowna Pani
Izabela Duchnowska
Radna Rady Miejskiej Wrocławia

Wrocław, 22.07.2026 r.

Nr sprawy: WAZ-B3.0003.8.2026
Nr pisma: WAZ-B3.0003.8.2026.KM1

Szanowna Pani,

na wstępie odpowiedzi na interpelację z dnia 9.07.2026 r., w sprawie opracowania miejskich rekomendacji dotyczących obecności sztuki w przestrzeni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem nowych inwestycji mieszkaniowych, pragnę serdecznie Pani podziękować za ogromną wytrwałość i wrażliwość z jaką Pani podchodzi do zagadnienia sztuki i jej wpływu na kreowanie przestrzeni publicznej. Kolejny raz w swojej interpelacji porusza Pani zagadnienia związane z szeroko pojętą sztuką i jej oddziaływaniem zarówno na kształtowanie krajobrazu miasta jak i na jego mieszkańców.

Jednym ze skutecznych sposobów dotarcia do odbiorców, którzy sami nigdy nie przekroczyliby progu galerii, jest wyjście ze sztuką w przestrzeń publiczną. We Wrocławiu już od dłuższego czasu staramy się wzbogacać przestrzenie publiczne obiektami public art, o wysokich walorach artystycznych. Przy okazji przebudowywanych czy powstających placów, skwerów, promenad, bulwarów chcemy, by obiekty plastyczne wpisane były w opracowania projektowe. Sztuka, public art, może być zawarta w każdym detalu – np. rozwiązaniu zieleni, czy indywidualnym, designerskim projekcie ławki lub elementu oświetlenia. Elementami specjalnymi w przestrzeni publicznej są szeroko rozumiane obiekty sztuki a więc: rzeźby, instalacje, obiekty designerskie - czyli sztuka użytkowa, fontanny, oryginalnie zaprojektowana zielen, malarstwo ścienne czy też inne, np. iluminacje.

Władze miasta we współpracy ze środowiskiem artystycznym, a także inwestorami prywatnymi od wielu lat dokładają wszelkich starań, aby realizować tę ideę i wpłacać dokonania artystyczne współczesnych twórców, głównie lokalnych, w tkankę miejską, prezentując je w publicznej przestrzeni.

Konsekwencją takich działań jest - między innymi - tworzony od ponad 10 lat w porozumieniu z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu im. Eugeniusza Gepperta projekt „Młoda Rzeźba w przestrzeni miejskiej”. W ramach projektu,

SWOS-WAZ-00037423/2026

SWOS-WAZ-00037423/2026

pl. Nowy Targ 1-8; 50-141 Wrocław
tel. +48 71 77 83 01, +48 71 77 86 81
fax +48 71 77 75 43
dua@um.wroc.pl
www.wroclaw.pl

na wrocławskim Placu Nowy Targ odbywają się cykliczne wystawy promujące absolwentów Wydziałów Ceramiki i Szkła oraz Rzeźby i Mediacji Sztuki.

Miasto udostępnia także przestrzeń uliczną, na której prezentowane są dzieła twórców Akademii Sztuk Pięknych. Od 2022 roku przy najbardziej uczęszczanych, przez mieszkańców, a także turystów, ulicach: Oławskiej i Świdnickiej, w specjalnie zaprojektowanych mobilnych gablotach wystawienniczych - szklanych boksach podświetlanych fotowoltaiką, niewymagających podłączenia do prądu, zaprojektowanych przez prof. Piotra Jędrzejewskiego, wystawiane są kameralne formy rzeźbiarskie, ceramiczne, graficzne i malarskie, przybliżając osiągnięcia uczelni szerokiej publiczności. Docelowo gablot ma być kilkanaście i będą pojawiać się w różnych miejscach w mieście.

Inną sferą działań artystycznych w ramach public art jest malarstwo ścienne. Jest to działanie czasowe, tak też traktują je artyści. Wrocławianie polubili murale, a miasto kończy właśnie prace nad tworzeniem zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie procedury udostępniania nieruchomości gminnych w celu umieszczania murali. Zarządzenie pozwoli, oprócz określenia zasad udostępniania obiektów należących do miasta pod tworzenie murali, prezentować malowidła ścienne i promować ich twórców.

Ponadto Prezydent Wrocławia wraz z Towarzystwem Miłośników Wrocławia cyklicznie organizuje konkurs „Piękny Wrocław”. Jego celem jest promowanie architektury Wrocławia i uhonorowanie szczególnie wartościowych dokonań twórczych. Nagrody przyznawane są w kilku kategoriach, jedną z nich jest przestrzeń publiczna. W tym roku odbyła się 33 edycja konkursu.

W ramach projektu „Perły Architektury” Wrocławska Organizacja Turystyczna opracowała i wydała katalog prezentujący trzydzieści najciekawszych powojennych budowli Wrocławia. Obiektów – laureatów architektonicznych konkursów: „Mister Wrocławia” (pierwsza edycja odbyła się w 1961 r.) i „Piękny Wrocław”.

Należy także wspomnieć o wrocławskich krasnalach. Był to pomysł Biura Promocji Miasta, który teraz już spontanicznie kontynuują właściciele restauracji, firm i rozmaitych instytucji wrocławskich. Ścieżka, która powstaje podczas ich poszukiwania to wspinały sposób na zwiedzanie Wrocławia spacerując pomiędzy zabytkami Starego Miasta.

Bardzo ciekawą grupą form przestrzennych, rzeźb i instalacji we Wrocławiu są realizacje, finansowane przez inwestorów prywatnych, a powstające przy ścisłej współpracy z miastem. Jest to bardzo szeroko w świecie stosowany sposób promowania się firm przez inwestowanie w sztukę w przestrzeniach miejskich. We Wrocławiu mamy już wiele bardzo ciekawych przykładów takich dzieł public art. Należy tu wymienić choćby:

- instalację „Mapa Wrocławia” Michała Gdaka. Rzeźba wybrana w konkursie dla studentów ASP we Wrocławiu. Umieszczona przez inwestora przy kompleksie biurowo-mieszkaniowym, zrealizowanym przy Pl. gen J. Bema;
- rzeźbę „Wrocławianka” wg. modelu Waldemara Szmatuły ufundowaną przez właściciela Galerii Dominikańskiej na podstawie umowy z miastem i ustawioną w sąsiedztwie tej galerii;

- rzeźbę Vahana Bego ustawioną przez inwestora biurowca Grunwaldzki Center, w sąsiedztwie zrealizowanego przez siebie obiektu;
- „Pociąg do nieba” autorstwa Andrzeja Jarodzkiego, ustawiony przy zabytkowym schronie, miejscu ekspozycji zbiorów Muzeum Sztuki Współczesnej, zrealizowane przez Grupę Archicom;
- „Arlekin” - rzeźba Alessandro Mendiniego, stojąca przed teatrem „Capitol”, wybrana przez wrocławian, głosujących w plebiscycie w 2015 r. Arlekin to wspólna inicjatywa władz miasta, Akademii Sztuk Pięknych i architekta;
- „NAWA” na wrocławskiej Wyspie Daliowej - ultralekka instalacja autorstwa Oskara Zięty; w grudniu 2018 roku rzeźba została nominowana do Nagrody Unii Europejskiej w dziedzinie Współczesnej Architektury - Nagrody Miesa van der Rohe 2019 - jednej z najważniejszych i najbardziej prestiżowych nagród architektonicznych na świecie;
- słynne „Krzeseł” Tadeusza Kantora, rzeźba stojąca u zbiegu ulic Rzeźniczej i Nowy Świat, była jednym z projektów przeznaczonych dla przestrzeni miejskiej przygotowanych z okazji Sympozjum Plastycznego Wrocław '70;
- rzeźba „Kryształowa Planeta” autorstwa Ewy Rossano, stojąca na niewielkim skwerku przy ul. Świętego Antoniego, stała się niejako symbolem Dzielnicy Czterech Wyznań;
- „Polująca Diana”, autorstwa Ernsta Segera, pomnik zrekonstruowany w 2015 roku, stoi przy Skwerze Zbyszka Cybulskiego; rekonstrukcji pomnika podjęli się wspólnie Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Polski Związek Łowiecki i miasto Wrocław, a swój wkład finansowy mieli także wrocławianie, którzy wsparli projekt dobrowolnymi datkami.

Także inwestorzy realizujący budowy osiedli mieszkaniowych planują dodanie obiektu sztuki do przestrzeni publicznej tworzonej w ramach osiedla. Pojawia się tutaj coraz więcej przykładów.

Grupa Archicom ustawiła w centralnym miejscu obiekt public art na osiedlu Jagodno. Nagrodzona praca pt. „Pod jabłonią” Alojzego Gryta została wybrana na drodze konkursu zorganizowanego przez inwestora.

Na innym osiedlu zrealizowanym przez Grupę Archicom - „Olimpia Port” w głębi osiedla w centralnym punkcie okazałego skweru, inwestor postawił olimpijską barkę. Autorem instalacji jest Andrzej Jarodzki – ten sam twórca, który stworzył „Pociąg do nieba” niedaleko Muzeum Współczesnego.

Natomiast na nowe osiedle TBS na Brochowie została przeniesiona jedna z form poplenerowych wystawy "Kamienie miasta". Przytaczamy tu tylko kilka pierwszych realizacji mieszkaniowych, na których nowoczesne instalacje przestrzenne pojawiają się we wspólnych przestrzeniach i oprócz oddziaływania na mieszkańców, stanowią też świetne punkty orientacyjne.

Jak wskazują liczne powyższe przykłady Wrocław od wielu lat tworzy i rozwija programy, mające na celu popularyzować sztukę współczesną wśród mieszkańców oraz promować młodych artystów. Wprowadza sztukę w przestrzeń publiczną miasta, która pełni funkcje nie tylko estetyczne czy edukacyjne, lecz także symboliczne, a nawet ekonomiczne, jak w działaniach promocyjnych czy

rewitalizacyjnych. A w przestrzeni publicznej pojawia się wiele obiektów artystycznych będących dowodem na dobrą współpracę miasta z inwestorami, także takich, które są realizacją inicjatyw, pomysłów i potrzeb mieszkańców.

Z wyrazami szacunku

Jacek Barski
Dyrektor Departamentu Urbanistyki i Architektury